

Ερμηνεία αλληγορίας – Συμβολισμοί

- **σπηλιά:** ο καθημερινός, αισθητός κόσμος, που ζουν οι άνθρωποι («ομοίους ημιν»). Είναι η απόδοση της πολιτικής κοινωνίας που οι άνθρωποι ζουν στην άγνοια, στις προκαταλήψεις, στις ψευδαισθήσεις, στην αδικία και στην αναξιοκρατία.
- **ανοιχτή είσοδος στο φως:** η δυνατότητα να περάσει κανείς από τον κόσμο του σπηλαίου στον κόσμο του φωτός.
- **δεσμώτες:**
 - ✓ οι εγκλωβισμένοι στο ημίφως και την ακινησία.
 - ✓ είναι αναγκασμένοι να μην μπορούν να μετακινηθούν ούτε καν να στρέψουν το βλέμμα τους προς το πραγματικό φως.
 - ✓ Η υποχρεωτική καθήλωσή τους στην υπόγεια κατοικία συμβολίζει την άγνοια ακόμη και της ύπαρξης αληθινών πραγμάτων, την πλάνη και τον εθισμό των ανθρώπων στα φαινόμενα.
 - ✓ αμαθείς άνθρωποι, αγνοούν την αλήθεια - Πιστεύουν πως η μόνη πραγματικότητα είναι ό,τι βλέπουν.
 - ✓ Η στάση τους αυτή για τα πράγματα είναι εμπειρισμός, η γνωστική κατάσταση «εικασία»,
 - ✓ Οι φυλακισμένοι είναι «όμοιοι με μας», επειδή στηρίζονται στα απλά δεδομένα των αισθήσεων, βρίσκονται ανάμεσα στην άγνοια και στη νόηση, στον αναβαθμό της γνώσης που ο Πλάτων ονομάζει «δόξα».
- **δεσμά**
 - ✓ τα υλικά αγαθά, τα πάθη και οι απολαύσεις που αποπροσανατολίζουν τους ανθρώπους από τη σωστή κατεύθυνση, από την αναζήτηση της ουσίας των πραγμάτων και τη θέαση του Αγαθού.
 - ✓ Είναι οι αισθήσεις που μας κρατούν δέσμιους και δεν μας αφήνουν να αντιληφθούμε την πραγματικότητα με τη βοήθεια της λογικής και υπό το φως του ορθού λόγου.
 - ✓ σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι αλυσίδες παρομοιάζονται με τα εμπόδια που συναντάμε στη ζωή μας, την προσήλωσή μας στα υλικά αγαθά που μας κρατούν μακριά από τη θέαση του αγαθού.

■ φωτιά:

- ✓ σύμβολο του ήλιου, χάρη στο φως του οποίου οι άνθρωποι μπορούν να βλέπουν τα αισθητά πράγματα.
- ✓ Όμως η τεχνητή φωτιά συμβολίζει την αίσθηση, που ο άνθρωπος συνειδητοποιεί ως πηγή γνώσης, τη δυνατότητα που δίνει η αίσθηση στον άνθρωπο να αντιλαμβάνεται τον κόσμο.
- ✓ Έτσι, η φωτιά αυτή συμβολίζει την αίσθηση ως πηγή γνώσης.

■ ανάβαση

- ✓ η ανάβαση από τη σπηλιά προς την έξοδο και η θέαση του «επάνω κόσμου» και του αγαθού συμβολίζει την άνοδο της ψυχής στο νοητό κόσμο, τον κόσμο των «ιδεών», ο οποίος κατά τον Σωκράτη, είναι και ο αληθινός.
- ✓ η πορεία του δεσμώτη από την άγνοια προς τη γνώση, την απελευθέρωσή του, που σκοπό έχει την κατάκτηση της γνώσης και της αλήθειας με τη νόηση και την παιδεία και, επομένως, τη μεταστροφή του σε φιλόσοφο-βασιλέα.
- ✓ Έχοντας αποκτήσει ο άνθρωπος αυτά τα γνωστικά και κατά συνέπεια και ηθικά εφόδια θα μπορέσει να αφοσιωθεί πλήρως στο έργο της διακυβέρνησης της πολιτείας, που είναι και το ζητούμενο.

- **ήλιος:** συμβολίζει την ύψιστη Ιδέα του Αγαθού. Το **φως** του ήλιου συμβολίζει την πραγματική αλήθεια, την ιδέα του Αγαθού, την υπέρτατη οντολογική, τελική και γνωσιολογική αρχή

- Η **κατάβαση** στην σπηλιά και στους υπόλοιπους δεσμώτες συμβολίζει την ενασχόληση με την πρακτική πολιτική ζωή.